

Rutin

Vårdhygienisk rutin vid Coronavirus Disease 2019 (Covid 19) och övriga luftvägsinfektioner

Gäller från:	2023-11-09
Gäller för:	Socialförvaltningens verksamheter
Fastställd av:	Marie Karlsson Jensen, verksamhetschef HSL
Utarbetad av:	Ann-Kristin Olsson, tf MAS
Revideras senast:	2023-12-31
Version:	17
Dokumentansvarig förvaltning:	Socialförvaltningen

Ett utskrivet dokument är alltid en kopia, giltig version finns alltid på intranätet.

Innehållsförteckning

Rutin.....	1
Smittsamhet.....	3
Provtagningar	3
Provtagning SÄBO.....	3
Provtagning ordinärt boende	3
Nedan rutin tillämpas vid positivt provsvar (konstaterad covid-19).....	4
Vårdrutiner för konstaterad covid-19 för särskilt- och ordinärt boende (inklusive korttidsvård, växelboende och LSS-boende).....	4
Patient med konstaterad Covid-19.....	4
Skyddsutrustning	4
Besök på säbo.....	5
Patient.....	5
Daglig verksamhet.....	5
Måltider	5
Avfall.....	5
Tvätt.....	5
Medicinteknisk utrustning, hjälpmedel och övrigt material.....	5
Daglig städning	6
Punktdeinfektion	6
Slutstädning.....	6
Behandling/ undersökning utanför enheten	7
Aktiviteter	7
Smittfriförklaring.....	7
Avliden.....	7
Ledningsrutiner	8
Konstaterad Covid -19	8
Smittspridning/utbrott på enhet	8
Åtgärder vid första konstaterade fallet på enheten för att minska smittspridning.....	9
Kohortvård.....	9
Tillfällig stängning av boende	9
Screening	9
Personal	10
Gravid personal.....	10
Personal med immun-supprimerande behandling	10
Exponerad vårdtagare eller personal	10
Bilaga 1 - Checklista	10

Smittsamhet

Sjukdomen som viruset SARS-CoV-2 orsakar benämns covid-19 (coronavirus disease 2019). Inkubationstiden är 2-14 dygn, ofta 3-4 dagar.

Även en person som saknar symptom eller har mycket svaga symptom kan sprida smitta. Smittsamheten avtar över tid, [se Förbyggande åtgärd för covid-19 inom vård och omsorg \(Folkhälsomyndigheten\)](#)

Personal kontaktar sjuksköterska vid misstanke. Sjuksköterska i hemsjukvården kontaktar primärvårdsläkare på vårdcentralen som beslutar om provtagning.

Sjuksköterska skriver i omvårdnadsrapporten i Treserva och Cosmic när provresultat anlänt, oavsett resultat. Sjuksköterskan ringer även till berörd verksamhet och meddelar resultatet.

Provtagningar	
Provtagning SÄBO	<p>Provtagning ska ske vid nytillkomna symtom oberoende av vaccinationsstatus. <u>Prov tas tidigast dagen efter symptomdebut.</u></p> <p>Patient med genomgången covid-19 de senaste 3 månaderna provtas i normalfallet inte på nytt.</p> <p>Vid stark klinisk misstanke eller kraftigt nedsatt immunförsvar vid symptom inom 3 månader, rådgör med läkare.</p> <p>Överväg rutin för luftvägsinfektion eller magsjuka beroende på symptom.</p> <p>Vårdtagare som bor i omsorgsverksamhet tillsammans med personer med låg risk att bli allvarligt sjuka av Covid-19 provtas ej.</p>
Provtagning ordinärt boende	<p><u>Utförs på medicinsk indikation vid nytillkomna symtom.</u></p> <p><u>Prov tas tidigare dagen efter symptomdebut.</u></p>

**Nedan rutin tillämpas vid positivt provsvar
(konstaterad covid-19)**

**Vårdrutiner för konstaterad covid-19 för särskilt- och
ordinärt boende
(inklusive korttidsvård, växelboende och LSS-boende)**

**Patient med
konstaterad
Covid-19**

Provtagning ska ske vid nytillkomna symtom oberoende av vaccinationsstatus. [Se provtagning](#)

Patient med genomgången covid-19 de senaste 3 månaderna provtas i normalfallet inte på nytt.
Vid stark klinisk misstanke eller kraftigt nedsatt immunförsvar vid symtom inom 3 månader, rådgör med läkare.
Överväg rutin för luftvägsinfektion eller magsjuka beroende på symtom.

Skyddsutrustning

Basala hygienrutiner utgör grunden för all vård. Vid behov av skyddsutrustning kan denna tas på inne på vådrummet inför arbetsmomentet.

Vid arbete nära patienten, (2m) används skyddsutrustning enligt nedan.

Om/när ett negativt provsvar anlant gör sjuksköterska en bedömning om isolering kan brytas.

Samma skyddsutrustning gäller även för andra personer som vistas i lägenheten.

- Vid konstaterad covid -19 används heltäckande visir och andningsskydd FFP2 eller skyddsglasögon och andningsskydd FFP2. Även FFP3 kan användas.
- Ärmlöst engångsplastförkläde. Vid nära omvårdnadsarbete, där ärmarna på arbetskläderna riskerar att kontamineras, används långärmat förkläde som kavlas upp så att underarmarna kan spritas.
- Handskar vid kontakt med kroppsvätskor eller slemhinnor.
- Om arbetskläderna blir nedsmutsade av kroppsvätskor eller annat biologiskt material, ska de bytas så snart som möjligt.

Länkarna nedan visar hur skyddsutrustning ska användas.

[Ta på och av skyddskläder](#)

[Instruktion för användning av andningsskydd](#)

<p>Besök på säbo</p>	<p>De som bor i SÄBO har rättigheter att ta emot besök. Händerna spritas innanför entrén. Besök kan ske i den boendes lägenhet eller annan anpassad lokal där avstånd kan hållas.</p> <p>Den fysiska kontakten begränsas. Om möjligt bör 2 meters avstånd hållas under hela besöket. Om det inte går bör skyddsutrustning användas enligt samma nivå som för personal. Besökarna ska vara symtomfria.</p>
<p>Patient</p>	<p>Patienten får inte vistas i allmänna utrymmen.</p> <p>Informera patienten om att hosta i papper eller engångsnäsduk som läggs direkt i papperskorg/plastpåse.</p> <p>Påminn om vikten av god handhygien. Hjälプ patienten vid behov.</p>
<p>Daglig verksamhet</p>	<p>Håll avstånd där det är möjligt.</p> <p>Se till att det är avstånd mellan personer vid arbetsplatserna och vid matplatser. Se till att ingen trängsel uppstår, exempelvis vid toaletter eller omklädningsrum.</p> <p>Upprepa och anpassa information till deltagarna om att stanna hemma vid minsta symtom, hålla avstånd, hosthygien.</p> <p>Rutin ska finnas för hemtransport om deltagaren får symtom under arbetsdagen.</p>
<p>Måltider</p>	<p>Serveras på rummet. Använt porslin och bricka tas omhand på sedvanligt sätt.</p>
<p>Avfall</p>	<p>Förslut soppåsen på rummet med rena händer/handskar när den är full. Emballera så att ingenting läcker. Sopsäck hanteras som vanligt.</p>
<p>Tvätt</p>	<p>Smutsig tvätt hanteras med ärmlöst plastförkläde och handskar. Mycket kraftigt nedsmutsad tvätt, transporteras i plastpåse till gemensam tvättmaskin.</p> <p>I övrigt gäller kommunens rutin för tvätthantering, se länk</p>
<p>Medicinteknisk utrustning, hjälpmedel och övrigt material</p>	<p>Patientbundet om möjligt.</p> <p>Begränsa mängden material och utrustning hos den enskilde.</p> <p>Alla hjälpmedel ska ytdesinficeras före transport till hjälpmedelsförråd. Rengörs därefter enligt rutin, se länk</p>

Daglig städning	Utförs av personal. Använd skyddsutrustning enligt ovan. Ytor som förorenats av luftvägssekret samt "tag-ställen" (till exempel sänggrind, rollator, lysknapp, lampa) torkas.
Punktdeinfektion	Vid spill av kroppsvätskor används ytdesinfektionsmedel med rengörande effekt till ytor och föremål.
Slutstädning	Utförs av personal. Städning ska ske i två steg: 1) Torka ytor med rengöringsmedel och vatten. Låt torka. 2) Torka med ytdesinfektionsmedel Golvet städas som vanligt.

<p>Behandling/ undersökning utanför enheten</p>	<p>Undersökning och behandling utförs om möjligt i hemmet.</p> <p>Informera transportör och mottagande enhet. Ge patienten munskydd om det tolereras, annars pappershanddukar eller papper att hosta i som sedan läggs direkt i en plastpåse eller papperskorg.</p>
<p>Aktiviteter</p>	<p>Aktiviteter får fortgå för symtomfria patienter. Gör en riskbedömning innan aktiviteten.</p>
<p>Smittfriförklaring</p>	<p>Smittfriförklaring görs av kommunens sjuksköterskor. Vid tveksamheter kontaktas distriktsläkare.</p> <p>Patient utan nedsatt immunförsvar kan betraktas som smittfri när samtliga följande kriterier är uppfyllda:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 5 dagar efter symtomdebut - Feberfrihet i minst 24 timmar - Klinisk förbättring <p>Har patienten fått antiviral behandling i minst tre dagar vid influensa kan smittsamhet beräknas ha upphört om patienten varit stabilt förbättrad avseende influensasymtom under de senaste 24 timmarna.</p> <p>Vid tveksamheter om kvarvarande symtom är det bättre att förlänga isoleringen, särskilt om det gäller någon som ska vistas i känslig miljö.</p>
<p>Avliden</p>	<p>Omhändertagande av avlidna ska utföras med skyddsutrustning (se sid 3), om risk för kontakt med kroppsvätskor.</p> <p>Ingen bisättningsäck behövs.</p> <p>På meddelande till begravningsentreprenör ska det anges om den avliden var sjuk i covid-19. Detta ska också meddelas vid beställning av transport.</p>

Ledningsrutiner	
Konstaterad Covid -19	Meddela alltid Medicinsk ansvarig sjuksköterska.
Smittspridning/utbrott på enhet	<p>Med utbrott menas: tre eller fler vårdtagare/personal som insjuknar i luftvägsinfektion och som har ett samband på enheten inom en 7-dagarsperiod. Kontakta medicinskt ansvarig sjuksköterska och Vårdhygien.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vid utbrott ska exponerade vårdtagare stanna i sina lägenheter i 5 dygn. • Vårdtagarna får vistas utomhus, men ska hålla avstånd till andra. • Använd symtomchecklista dagligen till patienter och personal inför varje arbetspass.se checklista • Visir och munskydd används i kontakt med samtliga vårdtagare • Där avstånd inte kan hållas används munskydd även mellan personal. • Ytterdörren på boendet märks upp se länk till skylt • Beslut om besöksrestriktioner fattas av chef i samråd med MAS • Under pågående utbrott kan det vara aktuellt att ställa in aktiviteter som medför större folksamlingar • Vid överflytt till annan enhet informeras mottagande enhet. <p>Insjuknandekurva kan användas för att få en överblick över utbrottet, se insjuknandekurva</p> <p>Slutrapport och insjuknandekurva skickas till MAS och Vårdhygien.</p>

<p>Åtgärder vid första konstaterade fallet på enheten för att minska smittspridning</p>	<p>Iakta ökad uppmärksamhet på eventuella symtom på samtliga som bor på enheten.</p> <p>Om vistelse ändå sker i gemensamt utrymme på enheten, tillämpa social distansering genom att hålla avstånd vid sociala aktiviteter (tv-tittande, olika ”sittningar”, måltider).</p> <p>Ökad frekvens av städning av tagytor i gemensamma utrymmen.</p> <p>Minimera personal till enskilda med symtom.</p> <p>Inför tallriksservering för samtliga, undvik buffésservering.</p> <p>Tidningar, fruktfat, kakfat, godis m.m. ska inte delas mellan boende/enskilda.</p>
<p>Kohortvård (i samband med utbrott)</p>	<p>Genom att de som insjuknat vårdas av en egen begränsad personalgrupp, som inte vårdar andra ökar möjligheterna att begränsa utbrottet.</p> <p>Kohortvård ska eftersträvas dygnet runt. Avdela ett fåtal personal att enbart vårda insjuknade och exponerade patienter under ett arbetspass.</p> <p>Sektionschef och sjuksköterska uppdaterar kohorterna dagligen. Om nya patienter insjuknar kontaktas sjuksköterska för förändring i kohorten.</p>
<p>Tillfällig stängning av boende</p>	<p>När smittspårning är genomförd och eventuell smittspridning är under kontroll kan enheter som inte påverkas åter öppnas för besök.</p> <p>Kontakt tas med MAS för hjälp med bedömning kring smittspårning.</p> <p>Hela boendet öppnas helt när all omsorgstagare är smittfriförklarade.</p> <p>Verksamhetschef informerar boenderådet och MAS om att enheten åter är öppnad</p>
<p>Screening</p>	<p>Eventuell screening utförs i samråd med vårdhygien.</p>

<p>Personal</p>	<p>Personal med symtom ska stanna hemma och ska vara frisk och med gott allmäntillstånd innan återgång till arbete. Vissa enstaka symtom från luftvägarna kan finnas kvar en tid efter infektionen även hos den som blivit frisk.</p> <p>Ska vara förbättrad och feberfri sedan minst ett dygn vid återgång till arbete.</p> <p>Personal stannar hemma vid symtom, se checklista.</p>
<p>Gravid personal</p>	<p>Kontakta närmaste chef eller HR avdelningen.</p> <p>Närmsta chef ansvarar för att göra en risk och konsekvensanalys, och bedöma om medarbetaren kan arbeta kvar.</p>
<p>Personal med immun-supprimerande behandling</p>	<p>Personal med immunsupprimerande behandling ska undvika att arbeta med covid-19-patienter.</p>
<p>Exponerad vårdtagare eller personal</p>	<p>Var observant på symtom</p>

Bilaga 1 - Checklista

Vid utbrott: Checklista symtom (gäller både personal och patient)

Om du upptäcker följande symtom ska du direkt kontakta närmaste chef	Ja	Nej
Hosta		
Feber		
Andningsbesvär		
Snuva		
Nästäppa		
halsont/besvär ("kill i halsen")		
Huvudvärk		
Muskel- och ledvärk		
Avsaknad av lukt och smak		
Andra diffusa nytillkomna symtom som tillexempel trötthet, yrsel, sjukdomskänsla, tryck över bröstet		
Illamående/diarréer, oftast tillsammans med andra symtom (var observant på magsjuka)		